

כמאן אי כרבן גמליאל אפילו ברוב פסולין נמי מכשר -

According to whom is the משנה? If it follows the view of ר"ג, he maintains that she is כשרה even if the majority were פסולין.

OVERVIEW

The משנה tells of an episode concerning a תינוקת that was נאנסה, and the ruling was that if the people there were רוב כשרים she may marry into כהונה. The גמרא asks why there is a need for רוב כשרים. If we agree with ר"ג, then even ברוב פסולים she is כשרה¹; and if we follow ר"י even רוב כשרים is insufficient. The גמרא answers¹ [(according to רש"י) that we are following the view of ר"י; however] here there were two רובי – תרי רובי and תרי רובי even ר"י agrees that she is לכהונה. The גמרא concludes that רבי הלכה is like רב stated in the name of רב that the תינוקת is claiming ברי that the מאנס was a כשר, or not; and whether there were שנאנסו, or not.

asks: תוספות

ואם תאמר והא לא מכשר ברוב פסולין -

And if you will say; but ר"ג is not מכשר if there were רוב פסולין -

אלא כשטוענת ברי² ואית לה מיגו דאי בעיא אמרה לא נבעלת³ -

Unless she claims with certainty that he was a כשר, and in addition she either has a מיגו that she could have claimed I was not נבעלה -

או בלא מגו היכא דאיכא למימר בודקת ומזנה⁴ -

Or she is believed (even) without a מגו in a situation where it is possible to assume that she verifies that her consort is כשר and only then is she promiscuous with him -

אבל הכא אפילו טוענת ברי הא לית לה מגו⁵ -

However here in the case of the תינוקת of our משנה even if we are to assume that she has a ברי claim that the מאנס was a כשר, nevertheless we cannot believe her since she has no מגו; it is presumably known that she was נאנסה, therefore she cannot claim

¹ טו,א on עמוד, to learn the entire תוספות, for the proper understanding of

² See יד,א where the גמרא states וכו' ליה ברי וכו'.

³ This is derived from the discussion on יג,ב where they said to ר"י that המדברת על תשיבנו על המדברת. See תוספות ד"ה השבתנו and רש"י ד"ה ולו.

⁴ This refers to the case of מעוברת (see השבתנו).

⁵ The reading of the משנה, which states ונאנסה presumably means that there were שנאנסו.

– לא נבעלתי

ולכא למימר בודקת ומזנה דהא נאנסה -

And we cannot assume that she verified first and then was מזנה (and that is why we should believe her), **for she was forcibly** taken. The question is why the גמרא assumes that according to ר"ג, the תינוקת would be כשרה (even ברוב פסולים)!! She has no מיגו (of (לא נבעלתי) and no חזקה (of בודקת ומזנה)!

anticipates a possible solution and rejects it:

ואפילו אם נאמר דהכא לא ראוה שנאנסה אלא היא אמרה כן⁶ דאית ליה מגו –

And even if we will assume that here in our משנה no one saw that she was forced, but rather the תינוקת admitted it; whereby she has a מגו. Had she not informed us that anything occurred, she would be לכהונה כשרה, therefore even though she admitted that she was נאנסה, nevertheless since she claims ברי that he was a כשר, she should be נאמנת (even without the היתר of בודקת ומזנה).

rejects this solution:

אם כן קשיא הלכתא אהלכתא דלקמן⁷ פסיק רב הלכה כרבי יוסי -

If this is true, that we are discussing a situation where she has a מגו and a ברי claim, **then there is a contradiction** between one הלכה and another הלכה, **since later** in the גמרא, רב ruled that **the הלכה is like ר"י**, who maintains (like רבי יהושע) that the תינוקת is כשרה לכהונה only if there are תרי רובי כשרים; however –

ולעיל⁸ פסיק רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבן גמליאל -

Previously, ר"ג, in the name of שמואל ruled that the הלכה is according to ר"ג; who maintains that the אשה is נאמנת even by רוב פסולים (as the גמרא mentions here). Therefore if we assume that the story of the תינוקת is in a situation of ברי and מגו (similar to the case of ר"ג) there will be contradictory הלכות. According to רב she is נאמנת only by תרי רובי, and according to שמואל she is נאמנת even by רוב פסולים (if on the other hand she has no מגו or טענת ברי) then how can the גמרא claim כר"ג she should be כשר even by רוב פסולים, since ר"ג is מכשיר only if she has a מגו or בודקת ומזנה).

anticipates a possible solution to this contradiction and rejects it:

ואין נראה לומר דפליגי -

And it does not seem plausible that רב and שמואל are arguing whether the הלכה is כר"ג or (ר"י); or (רב) תרי רובי only by מכשיר and כר"י (שמואל) רוב פסולים even by הלכה כר"ג. If we were to

⁶ We will have to interpret the word נאנסה in the משנה to mean that she informed us that she was נאנסה.

⁷ עמוד דף טו, א.

⁸ דף יב, ב.

assume that they argue, then there would be no contradiction.

הלכה: however rejects this solution that רב and שמואל are arguing what is the הלכה:

דאם כן מאי מייתי אעובדא⁹ דארוס וארוסתו מרב יהודה אמר שמואל -

For if this is so, that רב and שמואל are in a dispute whether the הלכה is כר"ג or כר"י, then **why** does the גמרא **mention** the ruling of שמואל **concerning the case of the ארוס and his ארוסה?! The** גמרא there says that their child is מותר since שמואל rules that כר"ג. However, as תוספות will shortly conclude, רב disagrees with שמואל and maintains that the הלכה is כרבי יהושע (as previously mentioned). We know that in a מחלוקת between רב and שמואל the הלכה is כרב concerning laws of איסור והיתר.

תוספות has an additional difficulty if we assume that רב and שמואל are in a dispute:

וכן לעיל (דף יג,א) פריך הלכתא אהלכתא קיימא לן כרב נחמן בדיני וכולי -

And similarly previously the גמרא argued that if the הלכה is like ר"ג because ברי **הלכה; the** הלכה to another הלכה; then **there will be a contradiction** from one הלכה to another הלכה; namely **we assume the הלכה is like ר"נ concerning monetary issues, etc.** ר"נ maintains הלכות that ברי עדיף presumably that הלכה כר"ג שמואל and לאו ברי עדיף contradict each other.

תוספות concludes his question. In these two cases (of ארוס and בוי"ש) why do we assume that the הלכה is as שמואל ruled (that כר"ג) –

ואדרבה הא רב פסיק כרבי יהושע וקיימא לן כרב באיסורי¹⁰ -

For on the contrary! רב rules like ר"י and we have established that in matters of איסור והיתר we follow the view of רב. Why therefore in the previous two cases do we assume that the הלכה is like שמואל (who rules according to ר"ג)?! We are therefore forced to say that רב and שמואל agree that הלכה כר"ג. Both רב and שמואל agree that הלכה כר"ג. The question remains how do we reconcile the question of ברוב (which would indicate that we are discussing a case where she is טוען ברי and has a פסולין (מגו) with the פסק of רב that (in this case were ר"ג) she is נאמן only by רובי (which indicates that the הלכה is כרבי יהושע)?!

תוספות answers:

ויש לומר דהכי פירושו כמאן אי כרבן גמליאל -

And one can say; that this is the explanation of the סוגיא: 'according to whom is this משנה? If it is according to ר"ג' and it is a case–

ובטוענת ברי ובלא ראוה שנאנסה דאיכא מגו אפילו ברוב פסולים נמי מכשר -

⁹ דף יד,א.

¹⁰ See 'Thinking it over' # 1.

where the תינוקת **claims ברי** that the מאנס was a כשר; and no one saw that she was ברוב פסולים; thereby giving her a מגו (of saying nothing at all), then 'even כשר she is' according to ר"ג –

תוספות adds a detail:

ואיירי נמי כשראוה מדברת¹¹ דאי לא ראוה מדברת -

And we are discussing a case where (even though there was no ביאה) **we saw that she was secluded** with the מאנס. **For if no one saw her מדברת**, then –

מאי פריך אי כרבי יהושע אפילו ברוב כשרים נמי פסול -

What is the challenge of the גמרא; **'if the משנה agrees to ר"י then even if there were כשרים** she is **'פסול**? We find that ר"י is פוסל if there was at least סתירה. However, if there were no סתירה even ר"י maintains that she is believed to claim נאנסתי with a מגו of שתיקה. This concludes תוספות explanation of the גמרא's question.

תוספות continues to explain the answer of the גמרא:

ומשני אמר רב בקרונות של צפורי היה מעשה כולי פירוש¹² לעולם דלא טענה ברי -

And רב says the answer is; this story took place during the (assemblage of the) **caravans of צפורי, etc.; the explanation** of the answer is that **in truth she does not claim ברי** that the מאנס was כשר; for she does not know –

ורבי יוחנן בן נורי בתרווייהו¹³ היכא דלא טענה ברי לכולא עלמא בעינן תרי רובי -

And ר"ג ור"י rules according to both **ברי**; that where she has no **claim all maintain that תרי רובי** is required.

תוספות anticipates a possible difficulty with this interpretation and resolves it:

והא דלא קאמר בשינויא לעולם דלא טענה ברי -

And the reason the גמרא did not state in this answer that really she has no claim. Seemingly since initially we assumed that she was claiming ברי (otherwise we could not have argued ברוב פסולין (אי כר"ג אפילו ברוב פסולין), and now in the answer we are retracting this assumption, it would have been appropriate for the גמרא to emphasize this retraction by stating לעולם דלא טענה ברי. The reason the גמרא did not make this retraction is –

משום דבאתקפתא לא קאמר אי בטוענת ברי כולי -

Because in the original challenge the גמרא did not openly state; if she claims ברי, etc. The גמרא never stated overtly that she claimed ברי; it was merely implicit in the discussion. Therefore the גמרא felt no need to openly retract this assumption which was never clearly stated.

¹¹ See 'Thinking it over # 3.

¹² The term פירוש indicates that the meaning is different from what we would assume. תוספות is of the opinion that the answer of the גמרא is not that the משנה is according to ר"י, but rather the משנה is **לכו"ע**.

¹³ In the **ר"ג ור"י** is according to both **ריב"ן**; that **כתרווייהו** is גירסא תוספות הרא"ש, מהר"ם שי"ף ורש"ש.

The answer is that initially we assumed that she was טוענת ברי (and there were no עדים שנאנסה) and she had a מגו. The conclusion is that she does not claim ברי; therefore all agree that תרי רובי is required to be מכשיר לכהונה.

תוספות offers a different answer to the original contradiction:

אי נמי נוכל לפרש דבשינויא נמי איירי בברי ודאיכא מגו ולא תקשי הלכתא אהלכתא -

Or we may also explain that even in the answer we are discussing a case where she claims ברי and she has a בעי שתיק, מגו דאי בעי שתיק, and nevertheless there is no contradiction between the two הלכות (כ"ג, and here we require תרי רובי) –

דדוקא דיעבד פסיק שמואל כרבן גמליאל כדאמר לעיל¹⁴ -

For ר"ג ruled like ר"ג only if it was already done; i.e. the woman marries the כהן, etc. as was previously stated that שמואל said to רב יהודא even though the הלכה is כ"ג, nevertheless -

ואת לא תעביד עובדא עד דאיכא רוב כשרין -

You should not issue a ruling unless there are רוב כשרין. It is evident from this that initially (even) שמואל maintains that we do not follow the ruling of ר"ג unless there is a רוב. Therefore here too we do not follow the ruling of ר"ג if there is no תרי רובי.

תוספות anticipates the obvious question. שמואל stated that we follow ר"ג even if there is (just) one רוב. Why do we require here תרי רובי?!

ואף על גב דלעיל משמע דברוב אחד שרי לכתחלה -

And even though that from the previous statement of שמואל (of עד דאיכא רוב) it seems that if there is only one רוב she is permitted initially to marry into כהונה¹⁵; why is it that here we require תרי רובי?!

תוספות replies that nevertheless -

רב חייא בר אשי סבר דלכתחלה בעינן תרי רובי -

ר"א is of the opinion that initially we require תרי רובי (he disagrees with שמואל in this detail, although he agrees that the הלכה is דיעבד בפסולים ברוב פסולים בדיעבד –

ומתניתין קתני הרי זו תנשא דמשמע לכתחלה:

And our משנה which states, she may marry into כהונה indicates that she may marry into כהונה. Therefore תרי רובי is required.

SUMMARY

The גמרא initially assumed that the משנה is discussing a case of טענת ברי and a מגו.

¹⁴ דף יד, א.

¹⁵ The phrase עד דאיכא רוב כשרים indicates that only one רוב is required; otherwise it would state תרי רובי.

לכו"ע required תרי רובי is there is no טענת ברי;

Alternately, even שמואל agrees that we follow the ruling of ר"ג only בדיעבד; however לכתחילה there is a requirement of תרי רובי (according to רב).

THINKING IT OVER

1. תוספות asks, why the גמרא previously¹⁶ asks that it is קשיא הלכתא אהלכתא (in the case of בו"ש), there is no קשיא since באיסורי¹⁷. The case of משארסתני¹⁸ however is a monetary case, where the הלכה is indeed as שמואל rules!¹⁸

2. According to the first answer of תוספות that she is not טוענת ברי, is the משנה discussing a case of ראוה שנאנסה or a case of מודה שנאנסה?

3. Why does תוספות insert the assertion that 'ואיירי נמי כשראוה מדברת וכו', in the answer;¹⁹ seemingly he could have stated it in the קשיא as well (where תוספות says 'ואפילו וכו' לא ראוה שנאנסה)?

4. The second answer maintains that by טענת ברי ואיכא מגו, nevertheless we לכתחילה require תרי רובי. Why did not the גמרא say that there is no מגו (for ראוה שנאנסה), and therefore we require חד רובא according to ר"ג (as in the case of ארוס)?

Alternately if there is תרי רובא why is there a need for a מגו (as in the case of ארוס)? [In summation why by ארוס she is מותר without a מגו (בחז רובא or בתרי רובא), however here we require (and תרי רובא) a מגו.]²⁰

5. What would the second תרצן of תוספות maintain is the ruling in the case of the first תרצן? And vice versa?

¹⁶ דף יג, א.

¹⁷ See footnote # 10.

¹⁸ See מהרש"א ומהר"ם שי"ף (עיין סוכ"ד אות פט, צ).

¹⁹ See footnote # 11.

²⁰ See סוכ"ד סוף אות צג וצד.